

اِسْتِغْنَا

نومبر ۲۲

بِخِشَبَه

۱۲ شباط ۱۳۲۴

ایلمسی ایجاب ایدیلور ایدی . بو ائتلرده آوستریا فرانسه ایله آچیقدن آچیقه بوزشمیه رق ۱۷۸۱ سنه سننده روسیه ایله قطعاً عقد اتفاق ایدیه رك دولت عثمانیه دار بلان و پروژهلری قاترین و ایکنجهی ژوزهف تدقیقه قویولش ایدیلر .

سعاد مختار

چو جوغك سربستییی

بوندن یاریم عصر اول یازیلان بر فرمان «ممالك مورونه مدن اولان...» دیه باشلايور . کچن کون ایسه بر مبعومنز دعاسنه مرحمت بادشاهینك ازدیادی نیازیه ختام وردی . شو ایکی فقره اسکی سیاستك هنوز خاطره دن سیلنه میان ایکی یوزنی کوستر . بر زمانلر هرشی حکمدارك مالی عد ایدیلر ، خلق اونك احسان ولطفیه پرورده بر سوری «قول» صاییلردی . فکر حقوق مفقود ، دائم وظافتدن بحث اولنور ، حقوق شخصیه دن آنجق بر امتیاز شککنده استفاده قابل اولوردی . او زمانلر عالمده دخی بابانك حاکمیت مطلقه سی کورولور . بابا واونك حمایه سنده اولان آنا کندیلرینی چو جوغلرک مالکی عد ایدیه رك اولنره قارشى هر درلو معامله ده سربست بولنورلردی . بومعاملاتك شدت و ملایمتی آنجق شفقت و مروت ایله اولچیلور بر شی ایدی . مکتبده ایسه ابون ایله معلم «اتی سنك کیکی بنم» مقاله سیله چو جوغی تقسیم ایدرلردی .

اسکی حیاتك اك باشلی صفت کاشفه سی فردك شخصیتی بوتون تظاهراتنده انکار ایتك و اکثریتی جمعیتك نفوذینی تمثیل ایدن اقلیتك امتیازاتی آلتنده زبون بر اققدی . ذاتاً حیاتك اوفاق نقطه سنه قدر تماماً تعیین ایدلش مراسمدن عبارت تصور اولنور ، بابا کدن کوردیکندن شاشمه دستورینه اتباع ایتیانلر بدعت و ایجادلرینك آلتنه کومولوردی . اینانق و اوبق فکر و افعالی صیقی صیقی به باغلامشدی . شدت و عقوبت ایسه روابط و مناسباتی تأمین ایدمك اكالویریشلی واسطه ایدی .

او زمانلر چو جو غك تربيه سنده غايه ممكن اولدينى قدر اراده و اختياري قيرمق، انسانى كندى كندينه حركتدن دوشونوب طويقمقن منع ايتك عادتاً بر شكل مخصوصه كوره يونتوب دوزلمكدن عبارت ايدى .

بر جمعيتده عين زمانده ياشايان حكومت ، عالمه ، صنايع ، لسان ، اعتقاد هب يكنسقدر ؛ هپسى عين اصول و وسائلى استعمال ايله عين مقصده خدمت ايدر . فقط شرائط حياتيه تبدل ايتدكجه حياتده بوتون اقسامنده تبدل شكل ايلر . بونك ايچون انقلاب حاضر سياسى ديكر انقلابات ايله باشلامش ، برابر يورويه جكدور . بوكون عالمه و مكتبه كورديكمز تذبذب و محادلات شديد عجباً بيمنايميدر ؟ تشكيلات و ترتيبات موجوده نك احتياجات و تمايلات جديده يه عدم كفايتنى كوسترمز مى ؟ هيچ شبهه يوق حاكميت مطلقه فكرينك اداره حكومتده اولدينى كى ديكر جهتلرده آراتق تأمين انظام و سكون ايدم جك قوتى قالمامشدر .

يكي تشكيلات سياسيه مز ايچون قويدىغمز اساسلره كوره حاكميتك منبعى ملتدهدر ، قانون ملتك ايسته كيدر ؛ افراد افعال و حركاتك استناد كاھنى كندنده بوله جقدور . ديمك افراده بوقابليق تأمين ايدم جك بر تربيه احتياج وار . تربيه حاضره بواحتياجى تأمين ايدم يور . قونداقلا ، بشيكلار باشدن باشه سلسله تدريساتمز ، قوجاق قوجاق كتابلر ، اوتمز توكنمز اوامر و نواھى نهدر ؟ چو جو قلرى حر و سر آزاده براققدن نه قدر اور كويورز . چو جو ق هر جاغده باعلامغه ، يدملكه ، تلقينه مخاجدر ، باغلامازسه كز سقط اولور ، يدمزسه كز يورويه مز . تلقين ايتمزسه كز جاهل قالير ظن ايدىورز : هرشى ، بوتون حركات و فعاليت خارجدن ، باشقه سندن كله جكدور ؟ شخصيت ايچون هيچ برزمين انكشاف يوق ؛ اسكى حياتك ايجاباندن اولان اصوللر ، دوشونشلا يكي يولده بزه رهبر اوله ماز . و محيطلى اعتقادات موروثه مزه كوره تصور ايدم جك يرده بزه كورونديكى كى كورمه كه جالشملى يز .

چو جو ق كندى قوه حياتيه سى و فعاليت ذاتيه سيله بويور بر عضويتسدر . بوتون عضويات كى انسانده دنيايه مكمل اوله رق كلز . فقط كاله واصل اولدينى

زمان حاضر اوله جنی شیلرک اساسلرینه رشیمنه مالک اوله رق یاشامغه باشلار .
 یاشامق فعالیت دیمکدر، بونومکده فعالیتله حصول بولور . یاوروجنی سر بستجه
 براقک باقک وساعتلرجه اللرنی قهرلارنی اویناتمقدن نه قدر ذوق آلیر . بواپلک
 غیراختیاری حرکاتدن حرکات اختیاریه تدریجی براصطفا ایله ظهور ایده جکدر .
 بونک ایچون چوجوغک ایلک کونلردن اعتباراً حریت حرکاتی طانیملی و اوکا
 رعایت ایتلیدر . عین زمانده چوجوغی حریت فکریه سنه مالک بر شخص اوله رقده
 تلقی به مجبورز . فی الحقیقه چوجوقده معنای معروفیله تفکر یوقدر . فقط حواسک
 آلدینی ایلک تأثرات ایله محاکمات منطقیه برشیدر . انسان متفین، کاشف، مخترع
 اولمغه طوغدینی آدن باشلار . هیچ شهسز چوجوق لسانی اوکر نه دن اول
 اوکر ندیی شیلری صرف کندی کندینه اوکر نمشدر . آنا لسانی اوکر نمکده کی
 سبی وضعیتده چوجوغه عائد اولدینی ظاهر در . برمدققک دیدیکی کبی «حقیقی
 برشاعر عروضی، حقیقی بر موسیقیشناس موسیقی ناضل اوکره نیرسه چوجوقده
 موجود لسانی اوله اوکره نیر . اول کلنلرک مستحضراتی ده ای ایجادکار ایله
 کندینه مال ایدر . اکر بولسان موجود اولمسیدی اونی یواش یواش بولور .
 ویاخود برمائلنی کشف ایدردی .» لسانک الفاظی بزم اولسه ده هر حالده معناسی
 اونک اثر ایجادیدر . تدقیقات کوستریور که ذکا تکاملنده بر سیر طبیعی تعقیب
 ایدیور . هر صفحه سنده محتاج اولدینی غدالری مراقله، اشتها ایله ارشدریور .
 چوجوغک نظر مزده پک دکر سنز اولان آرزو وایسته کنک بونوک بر قیمتی وار .
 نه کی شیلره آرزو و مراق کوستریورسه اوشیلر فکرک توسی ایچون لازم دیمکدر .
 نفرت کوستردیکی شیلرده هنوز هضم ایدمه جکی ویاخود قابل هضم بر صورتده
 احضار ایدلماش مواددر . اصولاریمزک ایدینی کوتوسنی آیرمق ایچون چوجوغک
 بواصوللرک تطبیق آستدن ممنون اولوب اولماسنه باقلی یز . سپنسر «اگر نظر یانجه
 سنزه مکمل کورینان بر اصول چوجوغی ذوقیاب ایتیمورسه هان اوندن وازچک :
 زیرا چوجوغک تمایلات فکریه سنه بزم محاکمات منطقیه مزدن زیاده امنیت
 ایدیه بیلیر .» دیور .

شواحوال قارشوسنده معلمك دها طوغريسي مريتك وضعتي نه قدر
دكيشه جكدر . مريتك وظيفهسي فكرك سيرطبيعيسته ، حريته برنكهبان صادق
اولمق . ارشاديردني غداري احضار ايله تكامل ادراك تسهيل وتامين ايتكدر :
«طبيعه امرايچون قوانينه اطاعت كر كدر» تحصيل حاضر ايسه بوتون موفقيتي
چو جوغك بوقوانينه ترجان اولان آرزوسنه مخالفتنه آرايور ! چو جوغي
ايسته مديكي ، لذت آلمدني شيته سوق ايچون مغفل وسائلدن جبر وشدتدن
باشقه واسطه يوق ! ذاتاً چو جوغك ضعف وعجزى قوتليره قارشى قوللانيه ميان
حرص تحكمى تسكينه اك الوريشلى زمين ! درسخانه دن كن سى ايشيديور ميدسگر ؟
«خواجه به قارشى كلك حديكمى دوشمش باقى بن سكا كوستيريم» تهديد
سويله نشه دقت ايتديكمى ؟ نه آچيق بردرس استبداد .
فقط بوندن بويله باشقه مريتك اوامريله حركت ايدر ، اوطورور قالقار ،
يورور سويلر براسيرنسل يتشدير ميه جكزه . اميد كندى كندني اداره ميه مقتدر ،
افعال وحرركاتك استنادكاهنى اختيار واراده سنده بولور آدملىر يتشدير مكده در .
جهانى تيره تن عزم بشرك نارين فقط كوربوز انكشافاتي او كنده بروض
احترام آله لم حقوق بشري تابشيكنده تجيل ايدلم ! آرتق چو جوغك ايتديكي
ياپمسي جانكزي صيقماسون . اوني افعالنك نتايج طبيعه سنده معروض براقكز .
شكايت ايتديكمز انتظام سز قلرك چو جوغي مكتب وعاليله حياتندن قالقار . تصحيحه
اوغراشدنمىز نقايصك ، جزالندرمغه چبالادنمىز قباحلرك چوغي نرم خطالرمىز
نتيجه سيدر . عاليله ومكتبده كي محبت سز لكدن سر كشلكدن يزارز . همان عموميتله
طلبه ايله معلملر آراسنده شدتلى بر منافرت ، ابوين ايله چو جقلر آراسنده
اكثريتله آچيقل برخصومت وار . برطرفك كوسترديكى شدت ديكر طرفك
انفعالي موجب اوليور بوانفعالده او برطرفك مجتنى يواش يواش آزالتيور . حتى
بعضاً بوسبتون ازاله ايدنيور . دايانك زجر وتضييق حصوله كتيرديكي نتيجه
عصيان ومخالفتدن باشقه برشى اوله ماز . دائماً وحشت وحشتى ، ملايمت ملايمتى توليد ايدر .
ظن ايدلديكي كي چو جوق تربيه سي قولاي وعادى برايش دكلدر بلكه كوچ

و مشكلدر. في الحقيقه عالمه و مكتبك قورقو ايله يومروقله اداره سى ائجه بر صنعت
 دكلدر. و حشيلر واك عادى آدملىر بيله بو وسائلنى استعمال ايدم بيلير. كوكلرك
 بيله ايصيرهرق و خيرلايهرق ياوورلىنى ضبط ايتدكلرنى كورويوروز. فقط مدنى
 و معقول بر تربيه دفته، دوشونمكه، حزم و متانته محتاجدر. بر ياندن طبيعت بشرك
 تابع اولدنى قوانينى چو جو قوده كنديكزده محيطكزده تدقيق و تدبّع ايتليسكز.
 ديكر جهتدن حسياتكزى بو كسلتمكه، احتراصات عاديه كزى نيمكه چالشمه ايتيسكز؛
 حريرت فكريه و فعليه كزى استحصال ايتليسكز. عادتاً چو جو قولىمى تربيه
 ايدر كن كندىمى يكيدين تربيه ايتك ايجاب ايدم جكلدر. حرياشامق صنعتنى
 او كرنك ايجون اوين ايله چو جو قولىمى كى مناسبادن ايني بر زمين ادمان بولنه ماز.
 خلاصه چو جو قولىمى نه قدر حزن بويوده بيلير سهك جمعيتكز حريته ده او قدر
 علاوه ايتمش اولوروز. برانكلير حكيمى «بوكونك حرانكلير چو جو غنى يارينك
 حرانكلير باباسيدر بونك برى اولمينجه ديكرى بولنماز» ديور.

۷ شاط سنه ۱۳۲۴ قزير طوبراق

محمد على

معدن نظامنامه سى

معدن نظامنامه سنك يكيدين تدقيق و تعديل ضمننده بر قوميسيون تشكىل
 ايتديكى خبر و يرليور. اشبو تدقيقات صره سنده بعض تقاطك جدى نظر اعتباره
 النمسى الزمدر.

برنجيسى معدن حدودلرينك هيئنجه كشفندن و راپورى بايلوب مجلس
 اداره جه مضبطه سى تنظيم اولندقدن صكره و يريلهك رخصتنامه نك مرعيق حقندن كى
 امره تعليق ايدلمكسز ين متجرى رخصتنامه يي يدينه الديقى كوندن اعتباراً
 تحريات و حفر ياته ماذون اولميدر.

ايكنجيسى معدن تحرى ايديلان محللر زراعته غير صالح و سنكستادن عبارت
 اولديغندن صاحب امتيازى بر بار عظيم الله صوقامق و معدنك تعالى و تواليسنه